

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра підприємництва і права

**Методичні рекомендації
для виконання курсової роботи з навчальної дисципліни «Цивільне право України»
здобувачами вищої освіти
спеціальності D 8 «Право» рівня вищої освіти
«Бакалавр»**

освітньо-професійна програма «Правознавство»
спеціальність D 8 «Право»
галузь знань D «Бізнес,
адміністрування та право»
рівень вищої освіти «Бакалавр»
Навчально-науковий інститут економіки, управління,
права та інформаційних технологій

Полтава 2025-2026 н.р.

Методичні рекомендації для виконання курсової роботи з навчальної дисципліни «Цивільне право України» для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Правознавство спеціальності D 8 Право.

Мова викладання державна

Розробник: Павло ШВЕДЕНКО, к.ю.н., доцент, доцент кафедри підприємництва і права «01» вересня 2025 року _____ (Павло ШВЕДЕНКО)

Рецензент: к.ю.н., Липій Є.А., доцент кафедри підприємництва і права

Затверджено на засіданні кафедри підприємництва і права протокол від «01» вересня 2025 р. № 1

Завідувач кафедри підприємництва і права _____ (Алла СВІТЛИЧНА)

Погоджено гарантом освітньої програми Правознавство «01» вересня 2025 року _____ (Євгенія ЛИПІЙ)

Схвалено на засіданні ради з якості вищої освіти спеціальності «Право» протокол від «01» вересня 2025 р. № 1

Голова ради з якості вищої освіти спеціальності «Право» _____ (Олександр КАЛЬЯН)

1. Загальні положення

Курсова робота з цивільного права України є одним із підсумкових елементів вивчення цивільного права. Курсоваробота свідчить про рівень обізнаності здобувачів вищої освіти у галузі цивільного права та про їх вміння самостійно працювати над темою. Процес підготовки і написання здобувачами вищої освіти курсової роботи сприяє більш глибокому засвоєнню програмного матеріалу з цивільного права, дозволяє оволодіти навичками наукової роботи, закріпити теоретичні і практичні знання, отримані в процесі навчання.

Успішне написання курсової роботи передбачає:

- глибоке володіння методикою науково-дослідницької діяльності;
- міцне засвоєння кожним здобувачем вищої освіти навчального матеріалу з цивільного процесуального права, а також дисциплін, що були підґрунтям для вивчення даної;
- наявність у кожного здобувача вищої освіти практичних навичок самостійної роботи, що забезпечуються як усім ходом навчального процесу на інституті, так і систематичною індивідуальною роботою у навчальний час, активною участю у діяльності науково-дослідницьких гуртків, проблемних груп і наукових семінарах, у конкурсах, наукових конференціях здобувачів вищої освіти, при підготовці доповідей, повідомлень і т.і.

Для написання курсової роботи з обраної теми здобувач вищої освіти вивчає:

1. Законодавство України.
2. Нормативно-правові акти.
3. Наукову і навчальну літературу з теми, за якою виконується курсоваробота.
4. Матеріали судової практики в цивільних справах.

Логічним продовженням обраної теми курсової роботи у майбутньому може стати написання наукової роботи.

Написання курсової роботи завершується її захистом.

2. Тематика курсових робіт

Тематика курсових робіт, написання яких передбачено навчальними планами, розробляється та щорічно оновлюється відповідним викладачем кафедри, в навантаженні якого закладено керівництво та прийняття захисту курсових робіт з відповідної дисципліни. Розгляд питань щодо затвердження тематики курсових робіт провадиться на засіданні кафедри.

Тему курсової роботи здобувач вищої освіти має право обрати самостійно із затвердженого кафедрою переліку, у відповідності зі своїми науковими і практичними інтересами, а також керуючись порадами викладачів і фахівців-практиків.

Здобувач вищої освіти може запропонувати і свою тему, при роботі над якою він розраховує проявити максимум ініціативи, найбільш повно використати свої знання з дисципліни, здобуті в інституті, обґрунтувавши доцільність її розробки. У разі узгодження з науковим керівником доцільності розробки вищезазначеного дослідження, у заяві про затвердження теми курсової роботи має міститись відповідне обґрунтування.

Тема курсової роботи повинна бути актуальною і досить конкретною. Її основними характеристиками є: актуальність, новизна, практична значимість. Найбільшу цінність має робота, висновки якої будуть корисними для подальшого практичного застосування.

ТЕМАТИКА ТА ОРІЄНТОВНІ ПЛАНИ КУРСОВИХ РОБІТ З ДИСЦИПЛІНИ «ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО УКРАЇНИ»

ТЕМА 1. Позадоговірні зобов'язання Орієнтовний план

РОЗДІЛ 1. Зобов'язання з відшкодування шкоди в системі зобов'язального права України.

РОЗДІЛ 2. Загальні положення про відшкодування шкоди. Спеціальні види підстав виникнення зобов'язань з відшкодування шкоди.

РОЗДІЛ 3. Проблеми правового регулювання зобов'язань з відшкодування шкоди в Україні.

ТЕМА 2. Класифікація юридичних осіб у цивільному праві Орієнтовний план

РОЗДІЛ 1. Загальна характеристика класифікацій юридичних осіб, що існують в цивільному праві України.

РОЗДІЛ 2. Товариства у цивільному праві

РОЗДІЛ 3. Проблеми класифікації юридичних осіб за цивільним і господарським законодавством.

ТЕМА 3. Характеристика цивільно-правових систем світу Орієнтовний план

РОЗДІЛ 1. Загальна характеристика цивільно-правових систем світу.

РОЗДІЛ 2. Зміст провідних цивільно-правових систем.

РОЗДІЛ 3. Місце цивільного права України серед цивільно-правових систем світу.

ТЕМА 4. Роздрібна купівля-продаж Орієнтовний план

РОЗДІЛ 1. Загальна характеристика договору купівлі-продажу.

РОЗДІЛ 2. Договір купівлі-продажу в роздрібній торгівлі.

РОЗДІЛ 3. Особливості правового регулювання договору купівлі-продажу у роздрібній торгівлі.

ТЕМА 5. Поняття та співвідношення зобов'язального права та зобов'язання Орієнтовний план

РОЗДІЛ 1. Зобов'язальне право: поняття, суть, характерні ознаки

РОЗДІЛ 2. Інститут зобов'язання в цивільному праві.

РОЗДІЛ 3. Характеристика класифікації зобов'язань у цивільному праві.

ТЕМА 6. Формування та розвиток цивільного законодавства України Орієнтовний план

РОЗДІЛ 1. Поняття, особливості, етапи розвитку цивільного законодавства України

РОЗДІЛ 2. Характеристика основних нормативно-правових актів у сфері цивільного права.

РОЗДІЛ 3. Проблеми та колізії у формуванні та розвитку цивільного законодавства України.

ТЕМА 7. Фізична особа-підприємець як суб'єкт цивільних правовідносин Орієнтовний план

РОЗДІЛ 1. Поняття та ознаки підприємництва.

РОЗДІЛ 2. Характеристика правового положення фізичної особи-підприємця.

РОЗДІЛ 3. Проблеми правового регулювання діяльності фізичних осіб-підприємців.

ТЕМА 8. Застава як засіб забезпечення виконання зобов'язань

Орієнтовний план

РОЗДІЛ 1. Поняття та способи забезпечення виконання зобов'язань.

РОЗДІЛ 2. Характеристика застави як способу забезпечення виконання зобов'язань.

РОЗДІЛ 3. Значення забезпечувальної дії застави у сучасних умовах.

ТЕМА 9. Співвідношення приватного та цивільного права в українському законодавстві

Орієнтовний план

РОЗДІЛ 1. Поняття, зміст та структура приватного права.

РОЗДІЛ 2. Характеристика цивільного права як галузі приватного права.

РОЗДІЛ 3. Місце цивільного права в системі інших галузей права.

ТЕМА 10. Засоби індивідуалізації юридичних осіб

Орієнтовний план

РОЗДІЛ 1. Поняття та сутність засобів індивідуалізації юридичних осіб.

РОЗДІЛ 2. Характеристика основних правових засобів індивідуалізації учасників цивільного обороту.

РОЗДІЛ 3. Особливості правового регулювання комерційних найменувань, торговельних марок, географічних зазначень як окремої групи об'єктів права промислової власності.

ТЕМА 11. Кредитування в Україні: формування та розвиток

Орієнтовний план

РОЗДІЛ 1. Кредитна система України (історико-правовий аналіз формування)

РОЗДІЛ 2. Правове регулювання кредитного договору.

РОЗДІЛ 3. Проблеми становлення кредитних правовідносин в Україні.

ТЕМА 12. Спадковий договір

Орієнтовний план

РОЗДІЛ 1. Поняття та ознаки спадкування за законодавством України.

РОЗДІЛ 2. Характеристика спадкового договору.

РОЗДІЛ 3. Місце та роль спадкового договору у процесі спадкування.

ТЕМА 13. Правовий аналіз договорів ренти, факторингу, комерційної концесії

Орієнтовний план

РОЗДІЛ 1. Особливості правового регулювання договорів ренти, факторингу, комерційної концесії.

РОЗДІЛ 2. Характеристика договорів ренти, факторингу, комерційної концесії

РОЗДІЛ 3. Проблеми законодавчого регулювання договорів ренти, факторингу, комерційної концесії.

ТЕМА 14. Об'єкти права промислової власності

Орієнтовний план

РОЗДІЛ 1. Результати науково-технічної творчості як об'єкти права промислової власності.

РОЗДІЛ 2. Характеристика видів об'єктів права промислової власності.

РОЗДІЛ 3. Проблеми правового регулювання об'єктів права промислової власності на сучасному етапі.

ТЕМА 15. Характеристика недійсних правочинів у цивільному праві

Орієнтовний план

РОЗДІЛ 1. Поняття, ознаки і значення недійсних правочинів у цивільному праві.

РОЗДІЛ 2. Види недійсних правочинів.

РОЗДІЛ 3. Проблеми розподілу недійсних правочинів на види.

ТЕМА 16. Опіка та піклування в цивільному праві

Орієнтовний план

РОЗДІЛ 1. Поняття, сутність, особливості опіки та піклування.

РОЗДІЛ 2. Правовий режим опіки та піклування.

РОЗДІЛ 3. Опіка та піклування в цивільному та сімейному законодавстві.

ТЕМА 17. Цивільно–правові засоби захисту права власності

Орієнтовний план

РОЗДІЛ 1. Загальна характеристика, особливості і види цивільно–правових засобів захисту права власності.

РОЗДІЛ 2. Характеристика речово-правових способів захисту права власності.

РОЗДІЛ 3. Проблеми реалізації цивільно-правових норм стосовно захисту права власності.

ТЕМА 18. Загальні положення про договір у цивільному праві

Орієнтовний план

РОЗДІЛ 1. Поняття, ознаки та принципи цивільно–правового договору.

РОЗДІЛ 2. Класифікація цивільно–правових договорів.

РОЗДІЛ 3. Особливості цивільно-правового договору.

ТЕМА 19. Підрядні договори в цивільному праві

Орієнтовний план

РОЗДІЛ 1. Загальна характеристика договору підряду.

РОЗДІЛ 2. Види договору підряду.

РОЗДІЛ 3. Проблеми законодавчого врегулювання договору підряду на сучасному етапі.

ТЕМА 20. Недоговірні зобов'язання у цивільному праві

Орієнтовний план

РОЗДІЛ 1. Поняття та особливості зобов'язань із відшкодування шкоди.

РОЗДІЛ 2. Підстави відповідальності за завдану шкоду та звільнення від неї.

РОЗДІЛ 3. Характеристика основних недоговірних зобов'язань у цивільному праві.

ТЕМА 21. Правове регулювання обігу цінних паперів у цивільному праві

Орієнтовний план

РОЗДІЛ 1. Поняття, особливості цінних паперів як об'єктів цивільного права.

РОЗДІЛ 2. Характеристика основних груп цінних паперів.

РОЗДІЛ 3. Застосування законодавства про цінні папери на сучасному етапі: проблеми та колізії.

ТЕМА 22. Речові права на чуже майно у цивільному праві

Орієнтовний план

РОЗДІЛ 1. Загальна характеристика речових прав на чуже майно та їх захист.

РОЗДІЛ 2. Характеристика основних речових прав на чуже майно.

РОЗДІЛ 3. Формування інституту речових прав на чуже майно у цивільному праві: проблеми та перспективи.

ТЕМА 23. Страхові відносини в цивільному праві

Орієнтовний план

РОЗДІЛ 1. Поняття і сутність страхування.

РОЗДІЛ 2. Характеристика страхових правовідносин.

РОЗДІЛ 3. Договір страхування: поняття, суб'єкти, зміст.

ТЕМА 24. Характеристика транспортних договорів
Орієнтовний план

РОЗДІЛ 1. Характеристика транспортних правовідносин.

РОЗДІЛ 2. Поняття та види договорів перевезення.

РОЗДІЛ 3. Договір транспортного експедирування.

ТЕМА 25. Договір лізингу у цивільному праві
Орієнтовний план

РОЗДІЛ 1. Характеристика договору лізингу.

РОЗДІЛ 2. Види договору лізингу.

РОЗДІЛ 3. Проблеми регулювання договору лізингу на сучасному етапі.

ТЕМА 26. Виконання зобов'язання
Орієнтовний план

РОЗДІЛ 1. Поняття та принципи виконання зобов'язання.

РОЗДІЛ 2. Суб'єкти та предмет виконання зобов'язання.

РОЗДІЛ 3. Місце, строк та спосіб виконання зобов'язання.

ТЕМА 27. Принцип свободи цивільно-правового договору

Орієнтовний план

РОЗДІЛ 1. Становлення та розвиток принципу свободи договору.

РОЗДІЛ 2. Нормативне регулювання принципу свободи договору у цивільному праві України

РОЗДІЛ 2. Проблеми нормативної регламентації принципу свободи цивільно-правового договору

ТЕМА 28. Загальна характеристика договору купівлі-продажу

Орієнтовний план

РОЗДІЛ 1. Становлення та розвиток цивільно-правової регламентації договору купівлі-продажу.

РОЗДІЛ 2. Особливості правової регламентації різних видів договору купівлі – продажу.

РОЗДІЛ 3. Проблеми правового регулювання договору купівлі – продажу в Україні

ТЕМА 29. Договір найму (оренди) в цивільному праві

Орієнтовний план

РОЗДІЛ 1. Становлення та розвиток цивільно-правової регламентації договору купівлі-продажу.

РОЗДІЛ 2. Цивільно-правове регулювання договору найму (оренди)

РОЗДІЛ 3. Проблеми правового регулювання договору найму в Україні

ТЕМА 30 Договори підряду. Особливості та види.

Орієнтовний план

РОЗДІЛ 1. Загальна характеристика та види договору підряду.

РОЗДІЛ 2. Особливості цивільно-правового регулювання побутового підряду. Будівельний підряд.

РОЗДІЛ 3. Проблеми теорії і практики правового регулювання застосування договорів підряду.

ТЕМА 31. Кредитні зобов'язання в цивільному праві України

Орієнтовний план

РОЗДІЛ 1. Становлення та розвиток інституту кредитних зобов'язань в цивільному праві України.

РОЗДІЛ 2. Особливості нормативно-правової регламентації кредитних зобов'язань в Україні

РОЗДІЛ 3. Проблемні питання правового регулювання кредитних зобов'язань.

ТЕМА 32. Публічна обіцянка винагороди

Орієнтовний план

РОЗДІЛ 1. Публічна обіцянка винагороди в системі зобов'язального права України.

РОЗДІЛ 2. Поняття зобов'язань з публічної обіцянки винагороди та їх види.

РОЗДІЛ 3. Публічна обіцянка винагороди без оголошення конкурсу. Публічна обіцянка винагороди за результатами конкурсу.

3. Затвердження теми курсової роботи

Обираючи тему курсової роботи, здобувач вищої освіти пише на ім'я завідувача кафедри підприємництва і права заяву, в якій вказує дисципліну, з якої пишеться курсова робота, назву теми дослідження і просить призначити наукового керівника. Зразок такої заяви міститься у додатку А. Після цього здобувач вищої освіти приступає до виконання курсової роботи.

Після затвердження теми дослідження завідувачем кафедри підприємництва і права, керівник курсової роботи разом зі здобувачем вищої освіти узгоджують завдання для виконання курсової роботи.

У завдання з підготовки виконання курсової роботи входить:

- Складання списку джерел, у тому числі керівних законодавчих та нормативно-правових актів, що будуть використані в роботі. Список складається здобувачем вищої освіти і, за необхідності, доповнюється науковим керівником.
- Складання плану курсової роботи, в якому розкривається структура роботи, дається орієнтовна назва структурних частин роботи (розділів, підрозділів і т.п.) з відміткою про обсяг і терміни їх виконання.

4. Обсяг і структура курсової роботи

Загальний обсяг курсової роботи має становити 20-25 сторінок. Роботу друкують за допомогою комп'ютера на одній стороні аркуша білого паперу формату А-4 (210 на 297 мм) через 1.5 міжрядкових інтервали, до 30 рядків на сторінці. Використовується шрифт розміром 14 «Times New Roman».

Структура курсової роботи визначається її планом і змістом, повинна мати завершений характер і складатися з :

- Титульного аркушу з вихідною інформацією;
- Змісту роботи з нумерацією сторінок;
- Вступу;
- Основної частини, в якій розкривається суть питання у відповідності з планом роботи;
- Висновків;
- Списку використаних джерел;
- Додатків (якщо такі є).

5. Зміст курсової роботи

У вступі здобувачу вищої освіти необхідно розкрити сутність і стан опрацювання наукової проблеми (завдання), висвітлити її значущість, підстави та вихідні дані для розроблення теми, обґрунтувати необхідність проведення дослідження.

З метою досягнення вищевикладеного у *вступі* (обсяг 1,5 - 2 сторінки) відзначається :

1. **Актуальність досліджуваної теми** (розкривається шляхом критичного аналізу та порівняння з існуючими відомими розв'язаннями проблеми чи наукового завдання та визначається зважаючи на доцільність опрацювання цього питання з метою вдосконалення теоретичної чи практичної бази відповідної науки чи галузі права);
2. **Зв'язок роботи із іншими дослідженнями** (вказується науковці і діячі давнини та сучасності, в працях яких було досліджено питання, що стосуються об'єкта дослідження);
3. **Мета і завдання дослідження** (формулюються зважаючи на наукове обґрунтування теми, необхідно продемонструвати при цьому достатні знання законодавства, наукової літератури з історії дослідження даної теми, матеріалів, емпіричної бази дослідження практики, а також теоретичні обґрунтування проблеми, - узагальнення напрямку дослідження, що буде застосовуватися для досягнення поставлених в курсовій роботі завдань);
4. **Об'єкт дослідження** (зазначається процес або явище, що породжує проблемну ситуацію та обране для дослідження);

5. **Предмет дослідження** (міститься в межах об'єкту та співвідноситься з ним як часткове до загального);

6. **Методи дослідження** (вказується перелік використаних у роботі методів для досягнення поставленої мети дослідження. Наприклад, логічно- послідовний, формально- догматичний, історично-порівняльний, сходження від простого до складного, аналізу, синтезу та ін.).

7. **Теоретичне та практичне значення опрацювання теми** (Розкриваються існуючі наукові положення у співвідношенні наукової новизни з теоретичною основою запропонованої до вирішення в курсовій роботі проблеми чи наукового завдання; практичне значення містить відомості щодо можливості практичного використання результатів дослідження аборекомендації щодо їх впровадження).

8. **Структура курсової роботи** (Анонсується структура роботи, зазначається її загальний обсяг. Перераховують усі структурні елементи курсової роботи з обов'язковим зазначенням повного її обсягу).

Основна частина курсової роботи складається, як правило, з трьох розділів, які починаються постановкою завдання, що розглядається в кожному розділі, а також розкривають його основні сторони та положення.

Перший розділ (обсяг якого становить не більше 5-7 сторінок машинописного тексту, викладеного в двох-трьох підрозділах) повинен містити:

- Виклад основних теоретичних положень, що визначають сутність та зміст предмета досліджуваної теми, виходячи з цілей і завдань курсової роботи;
- Розгляд різних точок зору провідних фахівців з досліджуваних питань на основі аналізу літературних та інших інформаційних джерел;
- Визначення пріоритетних питань, що підлягають першочерговому розв'язанню.

Цей розділ повинен скласти теоретичну основу для другого та третього розділів. З цією метою здобувач вищої освіти подає тільки той теоретичний матеріал, який є необхідним для розв'язання практичних питань, визначених цілями та завданнями курсової роботи. Невиконання цієї вимоги призводить або до надмірного збільшення обсягу першого розділу, або до відриву від змісту другого та третього розділів. Тому в цьому розділі слід не просто викласти загальновідомі положення з відповідних дисциплін, а проаналізувати теоретичні питання за темою, обраною здобувачем вищої освіти.

Теоретична сторона проблеми, що наведена в першому розділі, повинна продемонструвати рівень знань здобувача вищої освіти, його орієнтацію в галузі цивільного процесуального права України та стати інструментом до розв'язання поставлених у роботі завдань.

У *другому розділі* курсової роботи аналізують стан досліджуваної проблеми. Мета такого аналізу – отримання обґрунтованих даних, що дають змогу з'ясувати прогалини та можливі варіанти їх усунення. Структура та зміст другого розділу носять аналітичний характер і залежать від особливостей теми курсової роботи. Тому вибір обсягу та методів аналізу стану проблеми досліджуваного об'єкта необхідно погодити з керівником.

Для скорочення тексту викладу розділу здобувач вищої освіти повинен широко використовувати фактичний матеріал у вигляді таблиць, малюнків, схем та графіків. Щоб уникнути поверхового викладу матеріалу в цьому розділі необхідно постійно зіставляти мету та завдання курсової роботи з отриманими результатами аналізу. Тому з фактичного матеріалу здобувач вищої освіти повинен відібрати найбільш суттєвий, обмежуючи за необхідності обсяг досліджень або звужуючи коло проблем, що розглядаються.

Розділ має закінчуватись переліком основних проблем об'єкта дослідження та можливих шляхів їх розв'язання. Обсяг другого розділу не повинен перевищувати 5-7 сторінок машинописного тексту.

У *третьому розділі* на основі отриманих результатів розглядаються пропозиції, рекомендації, заходи щодо досягнення цілей у відповідності з темою курсової роботи. Заходи мають бути логічними наслідками висновків аналізу другого розділу. При цьому здобувач вищої освіти повинен виявити самостійність та ініціативу. Якщо здобувач вищої освіти не має можливості запропонувати власне рішення, то ним на підставі критичної

переробки вітчизняного та світового досвіду обирається варіант, що може бути реально здійснений у конкретних умовах.

Необхідно дати обґрунтування кожного заходу, викласти зміст, характеристику об'єкта до і після впровадження, а також прогнозу оцінку його ефективності. Зміст та характер розроблених здобувачем вищої освіти пропозицій визначаються темою, цілями та завданнями курсової роботи. При розробці окремих заходів для доказу їх доцільності рекомендується порівнювати декілька варіантів рішень.

Обсяг третього розділу повинен становити 5-7 сторінок.

Висновки є завершальним етапом курсової роботи. Вони рекомендовано повинні містити:

- Короткі підсумки за результатами теоретичного та практичного аналізу об'єкта дослідження з наведенням позитивних та негативних сторін, а також не реалізованих можливостей;

- Перелік заходів, спрямованих на розв'язання проблеми, підвищення ефективності об'єкта дослідження;

- Правовий та соціальний ефект, отриманий при можливій реалізації запропонованих у курсовій роботі заходів.

Обсяг висновків становить 2-3 сторінки набраного на комп'ютері тексту.

Для курсової роботи такий висновок повинен бути покладений в основу доповіді, з якою доповідач буде виступати при захисті своєї роботи.

6. Список використаних джерел

Містить всі роботи і джерела, на які є посилання в тексті, а також ті, які допомогли здобувачу вищої освіти в написанні курсової роботи. Список складається у відповідності з чинним стандартом (в алфавітному порядку). В першу чергу мають бути розміщені нормативно-правові акти, за ними – посібники, підручники, і вже потім – наукові публікації.

До списку використаних джерел включають бібліографічні описи мовою тексту видання.

Додатки до курсової роботи є не обов'язковою, але важливою частиною. Це можуть бути форми різних документів, анкети, дослідження, рисунки, схеми, діаграми, таблиці і т.д., що підсилюють аргументацію зроблених здобувачем вищої освіти в основному тексті висновків та оцінок.

Курсова робота, підготовлена до захисту, повинна мати рецензію наукового керівника (лист - оцінювання) (Додаток В).

До захисту курсової роботи здобувач вищої освіти допускається після отримання позитивного висновку керівника.

7. Загальні вимоги до оформлення курсової роботи

Оформлення титульного аркушу роботи здійснюється у відповідності із додатком Б.

Обсяг курсової роботи без списку літератури і додатків повинен бути не менше 20 сторінок, надрукованих на комп'ютері через 1,5 інтервали на одній стороні стандартного аркушу паперу формату А-4, шрифт розміром 14 «Times New Roman».

Допускається її оформлення за погодженням із науковим керівником (як виняток) у рукописному вигляді. Тоді обсяг роботи збільшується на 20 %.

Сторінки роботи повинні мати поля: ліве – 30 мм, зверху – 20 мм, праве – 1,5 мм, знизу – 20 мм. Ілюстрований матеріал – таблиці, схеми, графіки, рисунки та інше виконуються на стандартних аркушах паперу.

Сторінки курсової роботи нумеруються від титульної до останньої без пропусків і повторів. Першою сторінкою вважається титульний аркуш, на ній цифра 1 не ставиться. На наступній сторінці проставляється цифра 2 і так далі по порядку. Номери проставляються арабськими цифрами у верхньому правому куті. Сторінки, зайняті ілюстраціями і таблицями, також включаються в наскрізну нумерацію.

Після титульної сторінки розміщується зміст роботи, а потім – на пронумерованих сторінках – все інше згідно змісту.

Текст курсової роботи повинен бути розподілений на розділи. Розділи курсової роботи повинні бути змістовними і виділятися великими літерами, а підрозділів (якщо їх застосування визначено за доцільне) – малими літерами, за винятком першої великої літери, з якої починається назва. При цьому скорочення, перенесення та підкреслювання в заголовках не допускаються, крапка в кінці заголовка не ставиться. Розділам присвоюють номер, позначений арабською цифрою з крапкою. Підрозділи повинні бути пронумеровані в межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, що розділяється крапкою.

«Вступ», «Висновки», «Список використаних джерел» не нумеруються. Додатки в курсовій роботі розміщуються після списку використаних джерел. Кожний додаток розпочинається з нової сторінки, у правому верхньому куті якої пишеться слово «Додаток» і його номер, розпочинаючи з першого. Додатки повинні мати заголовки. На них повинні бути посилання в тексті роботи.

Назва «Вступ» не пишеться у тексті роботи, заголовки кожного розділу, «Висновки», «Список використаних джерел» починають з нової сторінки, а заголовки підрозділів – на тій же сторінці, де закінчується попередній підрозділ.

При написанні курсової роботи потрібно вміло користуватися скороченнями. Неприпустимі такі скорочення, які є наслідком квапливості і недбалості. Потрібно користуватися тільки загальноприйнятими скороченнями. Матеріал викладається грамотно, простим науковим стилем, не повинен містити повторів та не бути перевантаженим цитатами. Не допускається просте переписування літературних джерел, їх цитування без посилання.

Посилання на літературу та інші інформаційні джерела наводять за текстом в квадратних дужках в кінці речення. Наприклад: [5], [12, с. 43], де цифрами позначають порядковий номер джерела в переліку літератури та номери сторінок.

У тексті не повинно бути висловів на зразок «Я вважаю», «Мені здається», «У нас прийнято» тощо. Замість них рекомендуються вислови: «на думку автора», «вважається доцільним», «як свідчить проведений аналіз» тощо. Курсова робота зшивається у папку швидкозшивач із зажимом.

8. Підготовка та захист курсової роботи

Завершена робота здобувачем вищої освіти подається науковому керівнику.

Науковий керівник:

1. Оцінює теоретичний рівень курсової роботи, використання в ній сучасних методик;
2. Визначає основні результати курсової роботи;
3. Оцінює самостійність та ставлення здобувача вищої освіти до виконання курсової роботи;
4. Рекомендує роботу до захисту.

При наявності зауважень здобувач вищої освіти вносить зміни та доповнення до тексту курсової роботи, у деяких випадках робота може бути повернута керівником на доопрацювання.

До захисту робота подається з рецензією (листом-оцінювання) її наукового керівника.

Перед захистом курсової роботи здобувач вищої освіти повинен підготувати текст виступу та необхідні для цього ілюстративні матеріали. При цьому потрібно враховувати, що виступ за тривалістю не повинен перевершувати 5-7 хвилин, а обсяги ілюстративних матеріалів визначаються конкретною темою.

Для захисту курсової роботи рекомендується така структура виступу:

1. Мета та завдання курсової роботи з обґрунтуванням обраної теми та об'єкта дослідження;
2. Результати проведеного аналізу та з'ясованих проблем;
3. Запропоновані варіанти розв'язання проблем, їх оцінка;
4. Основні висновки щодо роботи.

Захист курсової роботи носить відкритий характер, на ньому можуть бути присутні всі бажані. Захист починається з представлення здобувачем вищої освіти теми його роботи. Потім здобувачу вищої освіти надається слово, під час якого він викладає суть своєї роботи, приділяючи особливу увагу історії питання, теоретичному обґрунтуванню і практичним висновкам. Захист курсової роботи завершується обговоренням теми роботи та відповідями на поставлені запитання. Здобувачу вищої освіти можуть бути задані питання, як правило, за темою курсової роботи, не виключаючи питань, що відносяться до теоретичної підготовки. Відповідаючи на питання, здобувач вищої освіти може використовувати текст свого виступу, ілюстративний матеріал, робочі записи.

Після закінчення захисту всіх призначених на день курсових робіт, виносяться остаточні оцінки, які в той же день повідомляються здобувачам вищої освіти.

Оцінка курсової роботи оголошується за 4-бальною системою: «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» та кількість балів яку здобувач вищої освіти отримав.

9. Критерії та шкала оцінювання курсової роботи

Параметр оцінки	Діапазон оцінки в балах
1. Пояснювальна записка	0-50
1. Обґрунтування актуальності обраної теми роботи, формулювання мети, завдання, об'єкта та предмета дослідження	0-5
2. Відповідність змісту курсової роботи темі та затвердженому плану	0-5
3. Ступінь розкриття теоретичних аспектів проблеми, обраної для дослідження та глибина і якість аналізу теоретичного матеріалу (наявність критичних узагальнень різних підходів до постановки і вирішення проблеми відповідно до теми курсової роботи (проекту), коректність використання понятійного апарату, посилення, цитування)	0-10
4. Якість практичного дослідження та його детальний аналіз з використанням наукових методів (аналітичних, статистичних, методів моделювання тощо) та новітніх інформаційних джерел	0-15
1.5. Науковий підхід до виявлення проблем та обґрунтованість рекомендаційної (проектно-рекомендаційної) частини, практична значущість висновків відповідно до досліджуваної теми	0-15
2. Відповідність оформлення курсової роботи та її ілюстративна частина	0-9
2.1. Ілюстративність курсової роботи (наявність та відповідність діючим стандартам таблиць, графіків, схем та списку використаних джерел)	0-5
2.2. Відповідність оформлення курсової роботи встановленим вимогам і дотримання графіку виконання	0-4
Загальна кількість балів за виконання курсової роботи	0-59

Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач вищої освіти за захист курсової роботи, – 41, в т. ч. за розуміння теоретичних основ та практичних аспектів теми дослідження – 21 бал, за повноту та вичерпність відповідей на питання членів комісії – 20 балів.

Результати захисту курсової роботи оцінюються за національною шкалою та шкалою ЄКТС:

1. «Відмінно» (A), (90-100). Виставляється, якщо тема курсової роботи розкрита повною мірою, визначені основні категорії наукового дослідження. Робота виконана самостійно, містить аналіз практичних проблем.

Представлений у ній матеріал свідчить про глибоке розуміння автором порушених питань. Виклад матеріалу роботи відрізняється логічною послідовністю, посиланнями на літературні і нормативні джерела, завершується конкретними висновками. Курсова робота оформлена акуратно, відповідно до вимог.

2. «Добре» (B, C), (74-89). Виставляється, якщо розкритий основний зміст теми, робота виконана переважно самостійно, містить аналіз практичних проблем. Зміст розкриває тему курсової роботи, визначені основні параметри апарату дослідження. Зміст підрозділів розкриває тему курсової роботи. Викладений у ній матеріал свідчить про достатньо глибоке розуміння автором порушених питань. Виклад матеріалу роботи відрізняється логічною послідовністю, посиланнями на літературні і нормативні джерела, завершується конкретними висновками. Курсова робота оформлена акуратно, відповідно до вимог.

3. «Задовільно» (D, E), (60-73). Виставляється, якщо тема курсової роботи розкрита частково, робота виконана в основному самостійно, містить елементи аналізу досліджуваної проблеми. Зміст частково розкриває тему курсової роботи, не повністю визначені основні параметри наукового апарату. Зміст розділів і підрозділів частково розкриває тему курсової роботи. Не всі порушені питання викладені достатньо глибоко, є порушення логічної послідовності, посилання на літературні і нормативні джерела не відповідають новим вимогам. Курсова робота оформлена з порушеннями.

4. «Незадовільно» (FX, F), (1-59). Виставляється, якщо не розкрита тема курсової роботи. Робота виконана не самостійно, має описовий характер. Її матеріал викладений без логічної послідовності, фрагментарно; зміст не відповідає темі курсової роботи та не розкриває розділи і підрозділи, не визначені основні параметри апарату. Посилання на літературні і нормативні джерела оформлені з грубими порушеннями.

У випадку отримання здобувачем вищої освіти при захисті курсового проекту (роботи) оцінки «незадовільно» (FX, F) рішенням кафедри йому може

бути запропонована нова тема і новий термін виконання курсової роботи. Здобувачі вищої освіти, які без поважної причини не подали курсову роботу у визначений термін або не захистили її, вважаються такими, що мають академічну заборгованість.

10. Академічна доброчесність

Під час виконання курсової роботи здобувачі вищої освіти ведуть доброчесний діалог з керівником роботи. Середовище та атмосфера діалогу при цьому мають бути дружніми, творчими, відкритими до ефективного пошуку та вирішення проблем досліджень. Усі поставлені завдання мають бути виконані у встановлені строки та терміни. Під час роботи не допускаються будь-які порушення академічної доброчесності. У разі наявності плагіату в будь-яких формах до студента застосовуються заходи, передбачені політикою вищого навчального закладу з урахуванням та відповідно до нормативних вимог законодавства (про вищу освіту та іншого), ліцензійних умов провадження освітньої діяльності й інших нормативно-правових актів обов'язкового та рекомендаційного характеру, у т.ч. відомчих рекомендацій у/для закладах (-ів) вищої освіти.

11. Список рекомендованих джерел

Основні

1. Цивільне право України. Загальна частина: Підруч. 3-є вид./ За ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузнецової. Київ: Юрінком Інтер 2021. 976 с.
2. Цивільне право України. Особлива частина: Підруч. 3-є вид. / За ред. О.В. Дзери, Н. С. Кузнецової. Київ: Юрінком Інтер 2021. 1176 с.
3. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 року № 435-IV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

Допоміжні

1. Договірне право: Загальна частина / За ред. О. В. Дзери. Київ: Юрінком Інтер 2018. 896 с.
2. Договірне право: Особлива частина / За ред. О. В. Дзери. Київ: Юрінком Інтер 2018. 1200 с.
3. Ромовська З.В. Українське цивільне право: право власності : академ. курс : підручник. К. : Алерта, 2011. 246 с.
4. Цивільне право України. Договірні та недоговірні зобов'язання: підручник / за ред. С. С. Бичкової. 4-те вид., змін. та доповн. Київ : Правова єдність, 2020. 496 с.
5. Цивільне право України. Загальна частина : підручник / Ю. О. Заїка ; за ред. І. А. Бірюков. Київ : Правова єдність, 2019. 510 с.
6. Шведенко П.Ю., Кальян О.С. Окремі питання застосування позовної давності, як інструменту захисту прав господарюючих суб'єктів при розгляді справ про визнання незаконними та скасування наказів щодо надання земельних ділянок для ведення фермерського господарства. Економічний, організаційний та правовий механізм підтримки і розвитку підприємництва: колективна монографія. За ред. О. В. Калашник, Х. З. Махмудова, І. О. Яснолоб. Полтава : Видавництво ПП «Астрая», 2020. С. 91-98.
7. Oleg Gorb, Iona Yasnolob, Tetyana Chayka, Oleksii Zoria, Tetyana Dugar, Pavel Shvedenko, Oleksandr Kalian, Yevheniia Lypii, Nataliia Protsiuk (2020). Ecological-agrochemical land evaluation and classification under organic farming. Journal of Environmental Management and Tourism, (Volume XI, Fall), 6(46): 1588 - 1595. DOI:10.14505/jemt.v11.6(46).29. **Scopus**
8. Yasnolob, I., Chayka, T., Gorb, O., Pavel Shvedenko, Protas, N., Tereshchenko, I. (2018) Intellectual Rent in the Context of the Ecological, Social, and Economic Development of the Agrarian Sector of Economics. Journal of Environmental Management and Tourism, [S.l.], v. 8, n. 7, p. 1442-1450, ISSN 2068-7729.
9. П. Шведенко, О. Дубович, І. Муравйова. Правова держава як гарант прав людини: виклики сьогодення і перспективи розвитку. № 1(55) (2025): Наукові перспективи
10. Дубович О., Шведенко П., Кальян О. Цивільний позов в кримінальному процесі. Актуальні питання у сучасній науці. 2023. № 5(11). С. 247–262.
11. Кальян О.С., Купчення Л.І., Шведенко П.Ю. Окремі питання захисту прав суб'єктів природоохоронних відносин у сільськогосподарському виробництві. Електронне наукове видання «Аналітично-порівняльне правознавство». 2023. № 3. С.215 -218

Рішення Конституційного Суду з цивільних справ:

1. Рішення Конституційного Суду № 31-рп/2009 від 10.12.2009 р.
2. Рішення Конституційного Суду № 1-рп/2010 від 12.01.2010 р.
3. Рішення Конституційного Суду № 14-рп/2012 від 03.07.2012 р.
4. Рішення Конституційного Суду № 1-рп/2014 від 11.02.2014 р.
5. Рішення Конституційного Суду №14-рп/2011 від 09.11.11р.
6. Рішення Конституційного Суду №15-рп/2011 від 10.11.11р.
7. Рішення Конституційного Суду № 7-рп/2013 від 11.07. 2013 р.
8. Рішення Конституційного Суду № 7-рп/2014 від 23.12. 2014 р.

Рішення ЄСПЛ з цивільних справ:

1. «Макаренко проти України», заява № 622/11, від 30.01.2018 р
2. «Кривенький проти України», заява № 43768/07, від 16.02.2017 р.
3. «ZOLOTAS ПРОТИ ГРЕЦІЇ». Рішення ЄСПЛ від 29.01.2013 р.
4. «Merkantil Car Zrt. проти Угорщини» (заяви № 22853/15, 22858/15, 33424/15, 33426/15 та 33737/15).
5. Рішення ЄСПЛ Справа "Олена Іванова проти України" (Заява N 4640/04) 28 червня 2010 року.

Інформаційні ресурси

1. Верховна Рада України: Офіційний веб-сайт [Електронний ресурс]. URL: <http://www.rada.gov.ua>
2. Міністерство юстиції України: Офіційний веб-сайт [Електронний ресурс]. URL: <http://www.minjust.gov.ua>
3. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського Офіційний веб-сайт [Електронний ресурс]. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
4. Верховний Суд: Офіційний веб-сайт [Електронний ресурс]. URL: <https://supreme.court.gov.ua/supreme/teratura/41>
5. Державна судова адміністрація: Єдиний державний реєстр судових рішень [Електронний ресурс]. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/>

Зразок титульного аркуша курсової роботи

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра підприємництва і права

КУРСОВА РОБОТА

з дисципліни «Цивільне право України»

на тему: _____

Здобувача вищої освіти _____ курсу групи _____

Навчально-наукового інституту економіки,
управління, права та інформаційних технологій

спеціальності D8 «Право»

(прізвище та ініціали)

Науковий керівник: професор
кафедри підприємництва і права
к.ю.н., доцент Шведенко П.Ю.

Додаток В

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет економіки та менеджменту
 Спеціальність(напрямок підготовки) _____

Форма навчання _____
 Курс, група _____

ЛИСТ ОЦІНЮВАННЯ
 курсової роботи

здобувача вищої освіти _____
 на тему _____

Обсяг курсової роботи (роботи) _____ Кількість використаних джерел _____

Загальна оцінка роботи (роботи) (необхідне підкреслити, у разі потреби – доповнити): *актуальність теми розкрита* – фрагментарно; на середньому рівні; у повному обсязі; *ступінь втілення мети та виконання завдань дослідження* – низький; середній; високий; *повнота розкриття теми роботи у змісті* – фрагментарно; на середньому рівні; у повному обсязі.

Загальна оцінка змісту та якості оформлення роботи (роботи) (необхідне підкреслити, у разі потреби – доповнити): *теоретичний розділ містить критичні узагальнення різних підходів до постановки і вирішення досліджуваної проблеми*: фрагментарно; на середньому рівні; у повному обсязі; *аналітичний розділ містить ознаки практичного дослідження*: фрагментарно; на середньому рівні; у повному обсязі; *проектний розділ містить конкретні пропозиції та наукові розробки*: фрагментарно; на середньому рівні; у повному обсязі; *додатки пов'язані з матеріалом роботи*: фрагментарно; на середньому рівні, у повному обсязі; *висновки за результатами досліджень мають обґрунтування*: недостатнє, відносно достатнє, достатнє; *пропозиції мають характер* – декларативний, певною мірою практичний, практичний.

Результати оцінювання курсової роботи (роботи)

Параметр оцінки (рекомендований діапазон оцінки в балах)	Результат оцінювання
1. Пояснювальна записка (до 50 балів)	
1.1. Обґрунтування актуальності обраної теми роботи, формулювання мети, завдання, об'єкта та предмета дослідження (0-5)	
1.2. Відповідність змісту курсової роботи (роботи) темі та затвердженому плану (0-5)	
1.3. Ступінь розкриття теоретичних аспектів проблеми, обраної для дослідження та глибина і якість аналізу теоретичного матеріалу (наявність критичних узагальнень різних підходів до постановки і вирішення проблеми відповідно до теми курсової роботи (роботи), коректність використання понятійного апарату, посилання, цитування) (0-10)	
1.4. Якість практичного дослідження та його детальний аналіз з використанням наукових методів (аналітичних, статистичних, методів моделювання тощо) та новітніх інформаційних джерел (0-15)	
1.5. Науковий підхід до виявлення проблем та обґрунтованість рекомендаційної (проектно-рекомендаційної) частини, практична значущість висновків відповідно до досліджуваної теми (0-15)	
<i>Разом</i>	
2. Відповідність оформлення курсової роботи та її ілюстративна частина (до 9 балів)	
2.1. Ілюстративність курсової роботи (роботи) (наявність та відповідність діючим стандартам таблиць, графіків, схем та списку використаних джерел) (0-3)	
2.2. Відповідність оформлення курсової роботи (роботи) встановленим вимогам і дотримання графіку виконання (0-6)	
<i>Разом</i>	
Загальна кількість балів за виконання курсової роботи (роботи) (до 59)	

Висновки (підкреслити):

- рекомендувати до захисту без доопрацювання;
- рекомендовано до захисту при умові доопрацювання _____
- не рекомендовано до захисту, необхідно суттєво доопрацювати _____

Роботу перевіряв: _____

« _____ » _____ 202__ р.

Зразок змісту курсової роботи

ЗМІСТ

Вступ	2
РОЗДІЛ 1. Загальна характеристика поняття цивільного процесуального права, способів захисту цивільних прав та охоронюваних законом інтересів.	5
РОЗДІЛ 2. Місце цивільного процесуального права у системі права України, його джерела.	10
РОЗДІЛ 3. Цивільний процес: поняття, провадження, стадії та наука цивільного процесуального права.	15
Висновки	20
Список використаних джерел	22
Додатки	24

Зразок оформлення списку використаних джерел

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Конституція України від 28 червня 1996 № 254 к/96–ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. ст.141.
2. Цивільний кодекс України № 435–4 від 16 січня 2003 року. *Відомості Верховної Ради*. 2003, № 44. ст.356.
3. Кодекс Законів про працю України від 10 грудня 1971 р. № 322-8. *Відомості Верховної Ради*, 1971, № 48. ст. 375.
4. Бринцев В. Захаренко О. Електронно – технічне забезпечення діяльності судової влади. *Право України*. 2025. № 16. С. 111-117.
5. Василюк С, Ломоносова О. Застосування аналогії в цивільному процесі. *Право України*. 2025. №15. С. 96-101.
6. Голод Б. Труднощі доказування націонал–соціалістських переслідувань. *Право України*. 2007. № 18. 2007. С. 109-112.
7. Кодекс професійної етики судді. *Вісник Верховного Суду України*. №2.2002. С. 28-64.
8. Колодій А. М. Принципи права України. К.:Юрінком Інтер, 2014. 188 с.
9. Котюк В.О. Теорія права. К.:Вентурі. 2011. 612 с.
10. Кравчук В. М. Стратегія і тактика цивільного процесу. К.: АТІКА. 2022.456 с.
11. Кривенко В. Аудіозапис засідань можливість змінити фіксування судового процесу. *Право України*. №5. 2012. С. 47-52.
12. Митракова І. Г. Цивільний процес: Конспект лекцій. Національний авіаційний ун-т. К. 2017. 348 с.
13. Михеєнко М. М., Молдован В. В., Радзівська Л. К. *Порівняльне судове право*. К.: Либідь. 1999. 366 с.
14. Немировська О. Змагальність: старе поняття новий зміст. *Право України*. №9, 1999. С. 88-94.
15. Фурса С. Я. Окреме провадження у цивільному процесі України. К.:Поліграфічний центр Київського університету, 2015. 394 с.
16. Фурса С. Я. Окреме провадження як складова частина цивільного процесу. Практикум. К.:Вілбор, 2006. 312 с.
17. Фурса С. Я. Проблеми забезпечення доказів нотаріусами та суддями. Чи можлива аналогія? *Юриспруденція: теорія і практика*. № 2(2). 2015. С. 22-26.
18. Фурса С. Я. Провадження в справах про встановлення фактів, що мають юридичне значення, у порядку цивільного судочинства. Автореф. канд. дисерт. К. 1997. 22 с.
19. Фурса С. Я. Участь заінтересованих осіб в справах про встановлення фактів, що мають юридичне значення, з точки зору можливості порушення ними спору про право. *Право України*, 2017. №2. С. 45-49.

**ПРИКЛАДИ ОФОРМЛЕННЯ БІБЛІОГРАФІЧНИХ
ОПИСІВДЛЯ СПИСКУ ПОСИЛАНЬ**

*(згідно ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація.
Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила
складання»)*

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Книги: Один автор	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бичківський О. О. Міжнародне приватне право: конспект лекцій. Запоріжжя: ЗНУ, 2015. 82 с. 2. Бондаренко В. Г. Український вільнокозацький рух в Україні та на еміграції (1919–1993 рр.): монографія. Запоріжжя: ЗНУ, 2016. 600 с. 3. Вагіна О. М. Політична етика: навч.-метод. посіб. Запоріжжя: ЗНУ, 2017. 102 с. 4. Верлос Н. В. Конституційне право зарубіжних країн: курс лекцій. Запоріжжя: ЗНУ, 2017. 145 с. 5. Горбунова А. В. Управління економічною захищеністю підприємства: теорія і методологія: монографія. Запоріжжя: ЗНУ, 2017. 240 с. 6. Гурська Л. І. Релігієзнавство: навч. посіб. 2-ге вид., переробл. та доповн. Київ: ЦУЛ, 2016. 172 с. 7. Дробот О. В. Професійна свідомість керівника: навч. посіб. Київ: Талком, 2016. 340 с.
Два автори	<ol style="list-style-type: none"> 1. Аванесова Н. Е., Марченко О. В. Стратегічне управління підприємством та сучасним містом: теоретико-методичні засади: монографія. Харків: Щедра садиба плюс, 2015. 196 с. 2. Батракова Т. І., Калюжна Ю. В. Банківські операції: навч. посіб. Запоріжжя: ЗНУ, 2017. 130 с. 3. Богма О. С., Кисильова І. Ю. Фінанси: конспект лекцій. Запоріжжя: ЗНУ, 2016. 102 с. 4. Горошкова Л. А., Волков В. П. Виробничий менеджмент: навч. посіб. Запоріжжя: ЗНУ, 2016. 131 с. 5. Гура О. І., Гура Т. Є. Психологія управління соціальною організацією: навч. посіб. 2-ге вид., доп. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. 212 с.
Три автори	<ol style="list-style-type: none"> 1. Аніловська Г. Я., Марушко Н. С., Стоколоса Т. М. Інформаційні системи і технології у фінансах: навч. посіб. Львів: Магнолія 2006, 2015. 312 с. 2. Городовенко В. В., Макаренков О. Л., Сантос М. М. Судові та правоохоронні органи України: навч. посіб. Запоріжжя: ЗНУ, 2016. 206 с. 3. Кузнецов М. А., Фоменко К. І., Кузнецов О. І. Психічні стани студентів у процесі навчально-пізнавальної діяльності: монографія. Харків: ХНПУ, 2015. 338 с. 4. Якобчук В. П., Богоявленська Ю. В., Тищенко С. В. Історія економіки та економічної думки: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2015. 476 с.

Автор(и) та редактор(и)/упорядники	<ol style="list-style-type: none"> 1. Березенко В. В. PR як сфера наукового знання: монографія / за заг. наук. ред. В. М. Манакіна. Запоріжжя: ЗНУ, 2015. 362 с. 2. Бутко М. П., Неживенко А. П., Пепа Т. В. Економічна психологія: навч. посіб. / за ред. М. П. Бутко. Київ: ЦУЛ, 2016. 232 с. 3. Дахно І. І., Алієва-Барановська В. М. Право інтелектуальної власності: навч. посіб. / за ред. І. І. Дахна. Київ: ЦУЛ, 2015. 560 с.
Без автора	<ol style="list-style-type: none"> 1. 25 років економічному факультету: історія та сьогодення (1991–2016) / під заг. ред. А. В. Череп. Запоріжжя: ЗНУ, 2016. 330 с. 2. Криміналістика: конспект лекцій / за заг. ред. В. І. Галана; уклад. Ж. В. Удовенко. Київ: ЦУЛ, 2016. 320 с. 3. Миротворення в умовах гібридної війни в Україні: монографія / за ред. М. А. Лепського. Запоріжжя: КСК-Альянс, 2017. 172 с. 4. Міжнародні економічні відносини: навч. посіб. / за ред.: С. О. Якубовського, Ю. О. Ніколаєва. Одеса: ОНУ, 2015. 306 с. 5. Науково-практичний коментар Бюджетного кодексу України / за заг. ред. Т. А. Латковської. Київ: ЦУЛ, 2017. 176 с. 6. Сучасне суспільство: філософсько-правове дослідження актуальних проблем: монографія / за ред. О. Г. Данильяна. Харків: Право, 2016. 488 с. 7. Підготовка докторів філософії (PhD) в умовах реформування вищої освіти: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Запоріжжя, 5–6 жовт. 2017 р.). Запоріжжя: ЗНУ, 2017. 216 с. 8. Країни пострадянського простору: виклики модернізації: зб. наук. пр. / редкол.: П. М. Рудяков (відп. ред.) та ін. Київ: Ін-т всесвітньої історії НАН України, 2016. 306 с. 9. Антологія української літературно-критичної думки першої половини ХХ століття / упоряд. В. Агеєва. Київ: Смолоскип, 2016. 904 с.
Багатотомні видання	<ol style="list-style-type: none"> 1. Енциклопедія Сучасної України / редкол.: І. М. Дзюба та ін. Київ: САМ, 2016. Т. 17. 712 с. 2. Лодий П. Д. Сочинения: в 2 т. Т. 1 / ред. изд.: Н. Г. Мозговая, А. Г. Волков; авт. вступ. ст. А. В. Синицына. Киев; Мелитополь: НПУ им. М. Драгоманова; МГПУ им. Б. Хмельницкого, 2015. 306 с. 3. Новицкий О. М. Сочинения: в 4 т. Т. 1. / ред. изд.: Н. Г. Мозговая, А. Г. Волков; авт. вступ. ст. Н. Г. Мозговая. Киев; Мелитополь: НПУ им. М. Драгоманова; МГПУ им. Б. Хмельницкого, 2017. 382 с. 4. Правова система України: історія, стан та перспективи: у 5 т. / Акад. прав. наук України. Харків: Право, 2009. Т. 2: Конституційні засади правової системи України і проблеми її вдосконалення / заг. ред. Ю. П. Битяк. 576 с. 5. Кучерявенко Н. П. Курс податкового права: в 6 т. Харків: Право, 2007. Т. 4: Особлива частина. Непрямі податки. 536 с.
Автореферати дисертацій	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бондар О. Г. Земля як об'єкт права власності за земельним законодавством України: автореф. дис. канд. юрид. наук: 12.00.06. Київ, 2005. 20 с. 2. Гнатенко Н. Г. Групи інтересів у Верховній Раді України: сутність і роль у формуванні державної політики: автореф. дис. ... канд. політ. наук: 23.00.02. Київ, 2017. 20 с. 3. Кулініч О. О. Право людини і громадянина на освіту в Україні та конституційно-правовий механізм його реалізації: автореф. дис. ...

	канд. юрид. наук: 12.00.02. Маріуполь, 2015. 20 с.
Дисертації	<ol style="list-style-type: none"> 1. Авдєєва О. С. Міжконфесійні відносини у Північному Приазов'ї (кінець XVIII – початок XX ст.): дис. ... канд. іст. наук: 07.00.01 / Запорізький національний університет. Запоріжжя, 2016. 301 с. 2. Левчук С. А. Матриці Гріна рівнянь і систем еліптичного типу для дослідження статичного деформування складених тіл: дис. ... канд. фіз.-мат. наук: 01.02.04. Запоріжжя, 2002. 150 с. 3. Вініченко О. М. Система динамічного контролю соціально-економічного розвитку промислового підприємства: дис д-ра екон. наук: 08.00.04. Дніпро, 2017. 424 с.
Законодавчі та нормативні документи	<ol style="list-style-type: none"> 1. Конституція України: офіц. текст. Київ: КМ, 2013. 96 с. 2. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. <i>Голос України</i>. 2017. 27 верес. (№ 178–179). С. 10–22. 3. Повітряний кодекс України: Закон України від 19.05.2011 р. № 3393-VI. <i>Відомості Верховної Ради України</i>. 2011. № 48–49. Ст. 536. 4. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. Дата оновлення: 28.09.2017. URL:http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18 (дата звернення: 15.11.2017). 5. Деякі питання стипендіального забезпечення: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2016 р. № 1050. <i>Офіційний вісник України</i>. 2017. № 4. С. 530–543. 6. Про Концепцію вдосконалення інформування громадськості з питань євроатлантичної інтеграції України на 2017–2020 роки: Указ Президента України від 21.02.2017 р. № 43/2017. <i>Урядовий кур'єр</i>. 2017. 23 лют. (№ 35). С. 10. 7. Про затвердження Вимог до оформлення дисертації: наказ Міністерства освіти і науки від 12.01.2017 р. № 40. <i>Офіційний вісник України</i>. 2017. № 20. С. 136–141. 8. Інструкція щодо заповнення особової картки державного службовця: затв. наказом Нац. агентства України з питань Держ. служби від 05.08.2016 р. № 156. <i>Баланс-бюджет</i>. 2016. 19 верес. (№ 38). С. 15–16.
Архівні документи	<ol style="list-style-type: none"> 1. Лист Голови Співки «Чорнобиль» Г. Ф. Лепіна на ім'я Голови Ради Міністрів В. А. Масола щодо реєстрації Статуту Співки та сторінки Статуту. 14 грудня 1989 р. <i>ЦДАГО України</i> (Центр. держ. архів громад. об'єднань України). Ф. 1. Оп. 32. Спр. 2612. Арк. 63, 64 зв., 71. 2. Матеріали Ради Народних комісарів Української Народної Республіки. <i>ЦДАВО України</i> (Центр. держ. архів вищ. органів влади та упр. України). Ф. 1061. Оп. 1. Спр. 8–12. Копія; Ф. 1063. Оп. 3. Спр. 1–3. 3. Наукове товариство ім. Шевченка. <i>Львів. наук. б-ка ім. В. Стефаника НАН України</i>. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 78. Арк. 1–7.
Патенти	<ol style="list-style-type: none"> 1. Люмінісцентний матеріал: пат. 25742 Україна: МПК6 C09K11/00, G01T1/28, G21H3/00. № 200701472; заявл. 12.02.07; опубл. 27.08.07, Бюл. № 13. 4 с. 2. Спосіб лікування синдрому дефіциту уваги та гіперактивності у дітей: пат. 76509 Україна. № 2004042416; заявл. 01.04.2004; опубл. 01.08.2006, Бюл. № 8 (кн. 1). 120 с.
Препринти	<ol style="list-style-type: none"> 1. Панасюк М. І., Скорбун А. Д., Сплошной Б. М. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-

	<p>методами. Чорнобиль: Ін-т з проблем безпеки АЕС НАН України, 2006. 7, [1] с. (Препринт. НАН України, Ін-т проблем безпеки АЕС; 06-1).</p> <p>2. Шиляев Б. А., Воеводин В. Н. Расчеты параметров радиационного повреждения материалов нейтронами источника ННЦ ХФТИ / ANL USA с подкритической сборкой, управляемой ускорителем электронов. Харьков: ННЦ ХФТИ, 2006. 19 с.: ил., табл. (Препринт. НАН Украины, Нац. науч. Центр «Харьк. физ.-техн. ин-т»; ХФТИ2006-4).</p>
Стандарти	<p>1. ДСТУ 7152:2010. Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках. [Чинний від 2010-02-18]. Вид. офіц. Київ, 2010. 16 с. (Інформація та документація).</p> <p>2. ДСТУ ISO 6107-1:2004. Якість води. Словник термінів. Частина 1 (ISO 6107-1:1996, IDT). [Чинний від 2005-04-01]. Вид. офіц. Київ: Держспоживстандарт України, 2006. 181 с.</p> <p>3. ДСТУ 3582:2013. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила (ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ). [На заміну ДСТУ3582-97; чинний від 2013-08-22]. Вид. офіц. Київ: Мінекономрозвитку України, 2014. 15 с. (Інформація та документація).</p>
Каталоги	<p>1. Горницкая И. П. Каталог растений для работ по фитодизайну / Донец. ботан. сад НАН Украины. Донецк: Лебедь, 2005. 228 с.</p> <p>2. Історико-правова спадщина України: кат. вист. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка; уклад.: Л. І. Романова, О. В. Землянщина. Харків, 1996. 64 с.</p> <p>3. Пам'ятки історії та мистецтва Львівської області: кат.-довід. / авт.-упоряд.: М. Зобків та ін.; Упр. культури Львів. облдержадмін., Львів. іст. музей. Львів: Новий час, 2003. 160 с.</p>
Бібліографічні показники	<p>1. Боротьба з корупцією: нагальна проблема сучасності: бібліогр. показч. Вип. 2 / уклад.: О. В. Левчук, відп. за вип. Н. М. Чала; Запорізький національний університет. Запоріжжя: ЗНУ, 2017. 60 с.</p> <p>2. Микола Лукаш: біобібліогр. показч. / уклад. В. Савчин. Львів: Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2003. 356 с. (Українська біобібліографія; ч. 10).</p> <p>3. Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича в незалежній Україні: бібліогр. показч. / уклад.: Н. М. Загородна та ін.; наук. ред. Т. В. Марусик; відп. за вип. М. Б. Зушман. Чернівці: Чернівецький національний університет, 2015. 512 с. (До 140-річчя від дня заснування).</p> <p>4. Лисодед О. В. Бібліографічний довідник з кримінології (1992–2002) / ред. О. Г. Кальман. Харків: Одісей, 2003. 128 с.</p> <p>5. Яценко О. М., Любовець Н. І. Українські персональні бібліографічні показники (1856–2013). Київ: Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського, 2015. 472 с. (Джерела української біографістики; вип. 3).</p>
Частина книги	<p>1. Баймуратов М. А. Имплементация норм международного права и роль Конституционного Суда Украины в толковании международных договоров / М. А. Баймуратов. <i>Михайло Баймуратов: право як буття вченого</i>: зб. наук. пр. до 55-річчя проф. М. О. Баймуратова / упоряд. та відп. ред. Ю. О. Волошин. К., 2009. С. 477–493.</p> <p>2. Коломоєць Т. О. Адміністративна деліктологія та</p>

	<p>адміністративна деліктність. <i>Адміністративне право України: підручник / за заг. ред. Т. О. Коломоєць. Київ, 2009. С. 195–197.</i></p> <p>3. Алексеев В. М. Правовий статус людини та його реалізація у взаємовідносинах держави та суспільства в державному управлінні в Україні. <i>Теоретичні засади взаємовідносин держави та суспільства в управлінні: монографія. Чернівці, 2012. С. 151–169.</i></p>
<p>Частина видання: матеріалів конференцій доповіді) (тези</p>	<p>1. Антонович М. Жертви геноцидів першої половини ХХ століття: порівняльно-правовий аналіз. <i>Голодомор 1932–1933 років: втрати української нації: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 4 жовт. 2016 р.). Київ, 2017. С. 133–136.</i></p> <p>2. Анциперова І. І. Історико-правовий аспект акту про бюджет. <i>Дослідження проблем права в Україні очима молодих вчених: тези доп. всеукр. наук.-практ. конф. (м. Запоріжжя, 24 квіт. 2014 р.). Запоріжжя, 2014. С. 134–137.</i></p> <p>3. Кононенко Н. Методология толерантности в системе общественных отношений. <i>Формирование толерантного сознания в обществе: материалы VII междунар. антитеррорист. форума (Братислава, 18 нояб. 2010 г.). Киев, 2011. С. 145–150.</i></p> <p>4. Микитів Г. В., Кондратенко Ю. Позатекстові елементи як засіб формування медіакультури читачів науково-популярних журналів. <i>Актуальні проблеми медіаосвіти в Україні та світі: зб. тез доп. міжнар. наук.-практ. конф. (м. Запоріжжя, 3–4 берез. 2016 р.). Запоріжжя, 2016. С. 50–53.</i></p> <p>5. Соколова Ю. Особливості впровадження проблемного навчання хімії в старшій профільній школі. <i>Актуальні проблеми та перспективи розвитку медичних, фармацевтичних та природничих наук: матеріали III регіон. наук.-практ. конф. (м. Запоріжжя, 29 листоп. 2014 р.). Запоріжжя, 2014. С. 211–212.</i></p>
<p>Частина видання: довідкового видання</p>	<p>1. Кучеренко І. М. Право державної власності. <i>Великий енциклопедичний юридичний словник / ред. Ю. С. Шемшученко. Київ, 2007. С. 673.</i></p> <p>2. Пирожкова Ю. В. Благодійна організація. <i>Адміністративне право України: словник термінів / за ред.: Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова. Київ, 2014. С. 54–55.</i></p> <p>3. Сірий М. І. Судова влада. <i>Юридична енциклопедія. Київ, 2003. Т. 5. С. 699.</i></p>
<p>Частина видання: продовжуваного видання</p>	<p>1. Коломоєць Т. О. Оцінні поняття в адміністративному законодавстві України: реалії та перспективи формування їх застосування. <i>Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки. Запоріжжя, 2017. № 1. С. 36–46.</i></p> <p>2. Левчук С. А., Хмельницький А. А. Дослідження статичного деформування складених циліндричних оболонок за допомогою матриць типу Гріна. <i>Вісник Запорізького національного університету. Фізико-математичні науки. Запоріжжя, 2015. № 3. С. 153–159.</i></p> <p>3. Левчук С. А., Рак Л. О., Хмельницький А. А. Моделювання статичного деформування складеної конструкції з двох пластин за допомогою матриць типу Гріна. <i>Проблеми обчислювальної механіки і міцності конструкцій. Дніпропетровськ, 2012. Вип. 19. С. 212–218.</i></p> <p>4. Тарасов О. В. Міжнародна правосуб'єктність людини в практиці Нюрнберзького трибуналу. <i>Проблеми законності. Харків, 2011. Вип. 115. С. 200–206.</i></p>

<p>Частина видання: періодичного видання (журналу, газети)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Кулініч О. О. Право на освіту в системі конституційних прав людини і громадянина та його гарантії. <i>Часопис Київського університету права</i>. 2007. № 4. С. 88–92. 2. Коломоєць Т., Колпаков В. Сучасна парадигма адміністративного права: генеза і поняття. <i>Право України</i>. 2017. № 5. С. 71–79. 3. Коваль Л. Плюси і мінуси дистанційної роботи. <i>Урядовий кур'єр</i>. 2017. 1 листоп. (№ 205). С. 5. 4. Біленчук П., Обіход Т. Небезпеки ядерної злочинності: аналіз вітчизняного і міжнародного законодавства. <i>Юридичний вісник України</i>. 2017. 20–26 жовт. (№ 42). С. 14–15. 5. Bletska D. I., Glukhov K. E., Frolova V. V. Electronic structure of 2H-SnSe₂: ab initio modeling and comparison with experiment. <i>Semiconductor Physics Quantum Electronics & Optoelectronics</i>. 2016. Vol. 19, No 1. P. 98–108.
<p>Електронні ресурси</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Влада очима історії: фотовиставка. URL: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/photogallery/gallery?galleryId=15725757& (дата звернення: 15.11.2024). 2. Шарая А. А. Принципи державної служби за законодавством України. <i>Юридичний науковий електронний журнал</i>. 2017. № 5. С. 115–118. URL: http://lsey.org.ua/5_2017/32.pdf. 3. Ганзенко О. О. Основні напрями подолання правового нігілізму в Україні. <i>Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки</i>. Запоріжжя, 2015. № 3. С. 20–27. URL: http://ebooks.znu.edu.ua/files/Fakhovivydannya/vznu/juridichni/VestUr2015v3/5.pdf. (дата звернення: 15.11.2017). 4. Яцків Я. С., Маліцький Б. А., Бублик С. Г. Трансформація наукової системи України протягом 90-х років ХХ століття: період переходу до ринку. <i>Наука та інновації</i>. 2016. Т. 12, № 6. С. 6–14. DOI: https://doi.org/10.15407/scin12.06.006.

